

REFLEKTION

The White Gold – Nordic Craving for Sugar består av ett poem och en video.

Verket reflekterar över en specifik del av den svenska historien: hanteringen av socker under tiden för triangelhandeln eller den transatlantiska slavhandeln. Under denna tid skeppades rörsocker från slavplantager i bland annat Karibien till hamnar i Stockholm och Göteborg. Sockerrörsodling var i själva verket en av hörnstenarna i triangelhandeln och socker var en viktig importvara för Sverige innan det att man i allt större utsträckning kunde producera eget socker mot slutet av 1800-talet.

Därför var socker länge en lyxvara, "ett vitt guld", som markerade status, förfining och framsteg i de högre klasserna i Europa. Socker var en viktig ingrediens i matlagning och bakverk för de som hade råd; som material för de högresta sockerskulpturer som det dekorerades med vid finare middagar; som incitament till kaffe- och tebjudningar i de borgerliga hemmen. Det värdefulla vita guldet och de nya sociala formerna gav upphov till nya objekt att hantera sockret med, såsom sockerskålen, sockertången och sockerströaren.

I sockret förenas grymhet och begär. Drömmen om modernitet, utveckling och framsteg följde användningen av socker i de fina hemmen. Villkoren för de slavar som utnyttjades i framställningen av sockret uppmärksammades föga, även om en viss debatt fördes mot slutet av perioden, innan slaveriet avskaffades i många länder, genom bland annat anti-sockersällskap som formades i Europa. Men begäret och förtjusningen över sockrets egenskaper och användningsområden var stor och ett tecken på det raffinerade liv de högre klasserna ständigt vidareutvecklade. Många familjer gjorde sina förmögenheter på sockerhandeln, tack vare den billiga, hårt utnyttjade arbetskraften; förhållanden som än idag spinner sina trådar bland annat i den Göteborgska mecenatkulturen och dess manifestationer.

I verket grävs gömda och glömda objekt fram ur det snövita pulvret, och motstridigheten i mötet med sockrets historia undersöks. Hur kan vi hantera en i hög grad undängömd kolonial historia idag? Vad innebär det att bära arvet efter de privilegierade sockerhandlarna, när ingen samtidigt vill inta kolonisatörens roll?

Videodelen av verket utgörs av en fysisk komposition av händer i rörelse som utforskar antika objekt i hemmet för hantering av socker och sockrets materialitet. Här undersöks kombinationen av begär och brutalitet samt de motstridiga känslor kolonialism ofta kan ge upphov till idag. Konstnärlig inspiration för arbetet hämtades från flera håll, bland annat från stilleben, samtidsverk kring socker samt inte minst "handteater" där konstnärer och andra gjort filmer och föreställningar där enbart händer och armar utgör aktörer på scen eller skärm. I videon laborerade vi med komposition och fysisk gestaltning med enbart händer och armar som aktion. Tanken var att händerna agerade som en form av arkeolog som

grävde fram svunna tiders objekt ur sockermassorna och undersökte dessa inför åskådarens blick. Mötet mellan den varsamma hanteringen av objekten och sockret och de ibland nästan kliniska objektens uttryck skapade både mjukhet och hårdhet. Rytmiseringen av förloppet formade dramaturgin. Åskådare vittnade därmed om "en otäck våldsamhet" i verket.

Poemet som presenterades separat i utställningen men tillsammans med videon, fungerade som en form av kontextualisering där önskningar och begär efter sockret frammanas i språklig dräkt, som en besvärjelse. En "vi-identitet" prövas i poemet, som ett sätt att tvinga in betraktaren i kolonistörens, sockerhandlarens och ägarens perspektiv. Vidare berör poemet kopplingen mellan socker och föreställningen om modernitet och framsteg. Bilden av den egna identiteten som modern, civiliserad och raffinerad, som en pionjär och upptäckare, målas fram. Texten tar avstamp i forskning kring sockerhanteringen i Europa och Sverige, och tar den in i en konstnärlig skepnad, där perspektiven vänds och vrids på. Hur kan samtiden bära insikten om sockerhandelns fulla konsekvenser och hantera hur sockret tillbaks i tiden ansågs förkroppsliga "pionjäranda, trans-atlantisk upptäckarlust, fulländad industriell raffinering eller rent av det civilisatoriska framsteget som sådant" som Kristian Petrov skriver ("Från blodbesudlat kolonialsocker till livsviktigt blodsocker", s 136)?

Verket ingick i samlingsutställningen Late Autumn Art Show (grupputställning) på Galleri Konstepidemin med verk av lokala och inbjudna konstnärer under pandemiåret 2020. Utställningen invigdes 28 november och pågick till 20 december 2020.

Verket ingår i *Spectral Collaborations – The Kraken Skool of Finance*, ett internationellt forskningsprojekt som undersöker de nordiska ländernas inblandning i den transatlantiska slavhandeln med Karibien, genom performance.

Roll i det inrapporterade verket: regissör, författare, film